

Publieke raadpleging onder de inwoners van Limburg over de Tweede Kamerverkiezingen

26 februari 2021

Voor u ligt de rapportage van de Raadpleger over de Tweede Kamerverkiezingen (2021). Dit onderzoek is uitgevoerd onder de inwoners van Limburg door onderzoeksbureau Toponderzoek in samenwerking met De Limburger.

Halverwege maart 2021 staan de landelijke verkiezingen gepland en mogen inwoners vanaf 18 jaar hun stem uitbrengen voor een nieuwe Tweede Kamer. Naar aanleiding hiervan zijn onderzoeksbureau Toponderzoek en De Limburger op 3 februari 2021 een onderzoek gestart naar de Tweede Kamerverkiezingen.

Vragen die in dit onderzoek centraal staan: Welke aspecten en welke onderwerpen zijn voor u het meest van belang bij uw stemkeuze? Waar haalt u informatie vandaan om uw stemkeuze te bepalen? In hoeverre bent u betrokken bij de eigen gemeente? In hoeverre heeft u vertrouwen in de landelijke en lokale politici?

Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te verkrijgen in de stemkeuze van inwoners tijdens de Tweede Kamerverkiezingen.

Raadpleger

Meermaals per jaar staat er één thema centraal bij diverse Tip-burgerpanels van Toponderzoek. Het desbetreffende thema staat vaak hoog op de maatschappelijke en beleidsagenda, waarbij iedereen een oordeel heeft. Toponderzoek ziet het als taak om te zoeken naar perspectief en naar raad om te komen tot oplossingen. Met deze onderzoeksresultaten van de Raadpleger kunnen zowel de wetenschap, de politiek als de publieke opinie aan de slag door de discussie te verschuiven van oordeelvorming naar (burger)raadpleging.

INFOGRAPHIC	4
SAMENVATTING	5
1. ONDERZOEKSVERANTWOORDING	6
2. RESULTATEN	7
1. TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN	7
2. POLITIEK IN HET ALGEMEEN	12
3. LOKALE POLITIEK	15

Raadpleger Tweede Kamerverkiezingen

9.110 Limburgers gaven hun mening

26% van de respondenten heeft (zeer) veel vertrouwen in de landelijke politici

21% van de respondenten heeft (zeer) veel vertrouwen in de lokale politici

De standpunten voor bepaalde onderwerpen & de inzet van de afgelopen jaren zijn het meest van belang bij de stemkeuze

52% van de respondenten zoekt zelf informatie via het internet bijeen voor het bepalen van de stemkeuze

Stembureau

Tweede Kamerverkiezingen

Vrijwel alle respondenten (93%) geven aan het belangrijk te vinden om tijdens de komende Tweede Kamerverkiezingen hun stem uit te brengen.

De stemkeuze wordt hoofdzakelijk bepaald door de standpunten die partijen hebben op bepaalde onderwerpen. Voor 39% is dit het belangrijkste aspect bij de stemkeuze en 73% noemt het in de top 5.

Welke onderwerpen zijn dan voor respondenten het meest van belang bij de stemkeuze? De 'Aanpak van het coronavirus' wordt met 22% het vaakst als belangrijkste onderwerp genoemd. Wanneer we kijken naar welke onderwerpen door respondenten in de persoonlijke top 5 worden genoemd dan wordt de 'Aanpak van het coronavirus' (41%) voorbijgestreefd door de onderwerpen 'Zorg' (48%), 'Economie' (44%) en 'Klimaat & duurzaamheid' (43%).

Informatie ophalen om de stemkeuze te bepalen wordt vooral gedaan door zelf informatie te gaan zoeken op internet. Dit wordt door 52% gedaan. Daarnaast worden ook 'Televisie/ radio' en 'Online stemwijzer' (beide 43%) vaak genoemd.

Politiek in het algemeen

Over het vertrouwen in landelijke en lokale politici heerst verdeeldheid. De groep met (zeer) weinig vertrouwen is in beide gevallen iets groter dan de groep met (zeer) veel vertrouwen.

Ook over de mate van deskundigheid van landelijke en lokale politici om weloverwogen keuzes te maken heerst verdeeldheid. Landelijke politici (36%) worden wel vaker als (zeer) deskundig beoordeeld dan lokale politici (20%). Wat betreft ondeskundigheid zijn de verschillen te verwaarlozen.

Lokale politiek

De betrokkenheid bij de eigen gemeente is redelijk te noemen. Op een schaal van 1 (totaal niet betrokken) tot 10 (zeer betrokken) wordt gemiddeld een 6,5 gegeven. De meest gegeven antwoorden zijn een 7 of een 8 (beide 22%).

Op de vraag op welke manier men graag betrokken zou willen worden bij het (maken van) gemeentelijk beleid is het meest gegeven antwoord: 'Door mee te doen met een enquête/ onderzoek' (56%). Vertaald naar de populatie – alle Limburgers - is dit zeer waarschijnlijk een overschatting, omdat respondenten per definitie open staan voor enquêtes.

Andere antwoorden die relatief veel genoemd worden zijn: 'Via online/ offline media' (43%), 'Deelname aan een (online) burgerpanel' (30%) en '(Online) informatie- en inspraakavonden bijwonen' (23%).

Een kleine minderheid - 9% - geeft aan helemaal niet betrokken te willen worden bij het gemeentelijk beleid.

Methodiek

Het onderzoek is online uitgevoerd. Leden (18+) van de 31 Limburgse Tip-panels hebben via email een uitnodiging ontvangen voor deelname. Daarnaast is een open link beschikbaar gesteld welke is gedeeld via verschillende (social) media-kanalen door zowel Toponderzoek zelf als dagblad De Limburger

De veldwerkperiode liep van 3 t/m 17 februari 2021. Hierbij is tweemaal een herinneringsmail gestuurd aan niet responderende panelleden.

In totaal zijn 9 vragen aan de deelnemers voorgelegd.

Respons

In totaal hebben n=9.110 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. De maximale foutmarge bij deze steekproefgrootte bedraagt 0,8% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)*.

Om de representativiteit van de respons te verhogen zijn de resultaten herwogen op leeftijd en geslacht, rekening houdende met de werkelijke verhoudingen in de totale populatie (Limburgers 18+).

In de hiernaast weergegeven tabel zijn de respons- en populatieverhoudingen tegen elkaar afgezet voor wat betreft leeftijd, geslacht en gemeente.

Geslacht	Respons	Populatie	Gemeente – verv.	Respons	Populatie
Man	61%	50%	Horst a/d Maas	8%	4%
Vrouw	32%	50%	Kerkrade	5%	4%
X	1%	0%	Landgraaf	3%	3%
Onbekend	6%	0%	Leudal	4%	3%
			Maasgouw	1%	2%
Leeftijd	Respons	Populatie	Maastricht	7%	11%
<40 jaar	6%	31%	Meerssen	3%	2%
40-65 jaar	37%	41%	Mook en Middelaar	1%	1%
> 65 jaar	48%	28%	Nederweert	1%	2%
Onbekend	9%	0%	Peel en Maas	3%	4%
Gemeente	Respons	Populatie	Roerdalen	2%	2%
Beek	1%	1%	Roermond	4%	5%
Beekdaalen	3%	3%	Simpelveld	1%	1%
Beesel	1%	1%	Sittard-Geleen	6%	8%
Bergen	1%	1%	Stein	3%	2%
Brunssum	2%	3%	Vaals	1%	1%
Echt-Susteren	4%	3%	Valkenburg a/d Geul	2%	1%
Eijsden-Margraten	2%	2%	Venlo	5%	9%
Gennep	1%	2%	Venray	3%	4%
Gulpen-Wittem	2%	1%	Voerendaal	2%	1%
Heerlen	5%	8%	Weert	5%	4%
			Onbekend	7%	0%

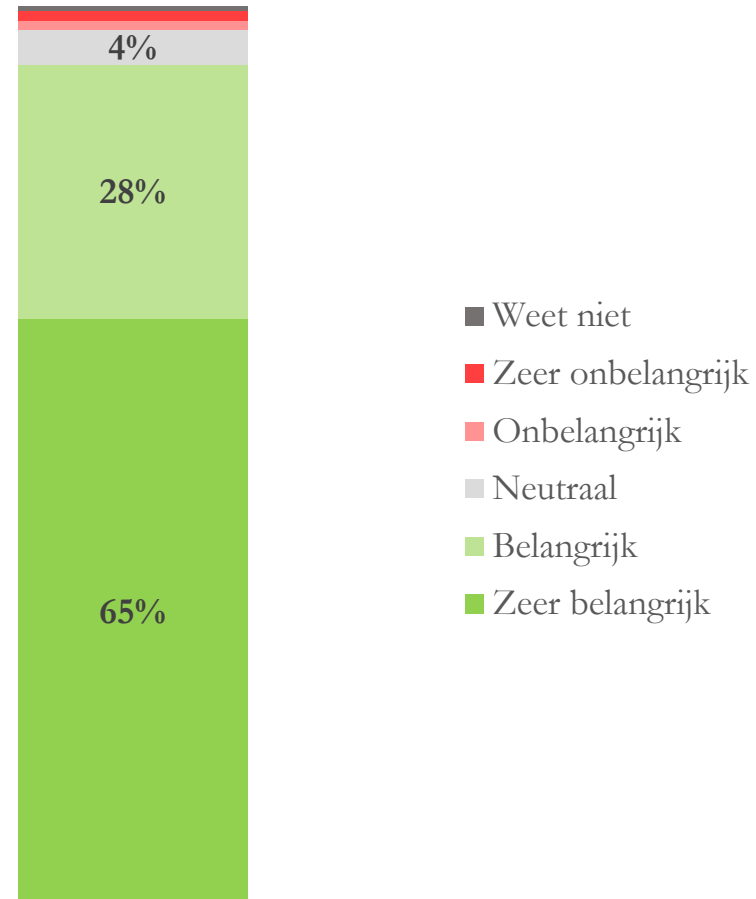
“93% van de respondenten geeft aan het (zeer) belangrijk te vinden om te gaan stemmen voor de Tweede Kamerverkiezingen.”

H2.1

TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN

n=9.091

Vrijwel alle respondenten (93%) geven aan het belangrijk te vinden om tijdens de komende Tweede Kamerverkiezingen hun stem uit te brengen. Iets minder dan twee derde vindt dit zelfs zeer belangrijk. Slechts een zeer kleine minderheid (2%) vindt dit onbelangrijk of zelfs zeer onbelangrijk.

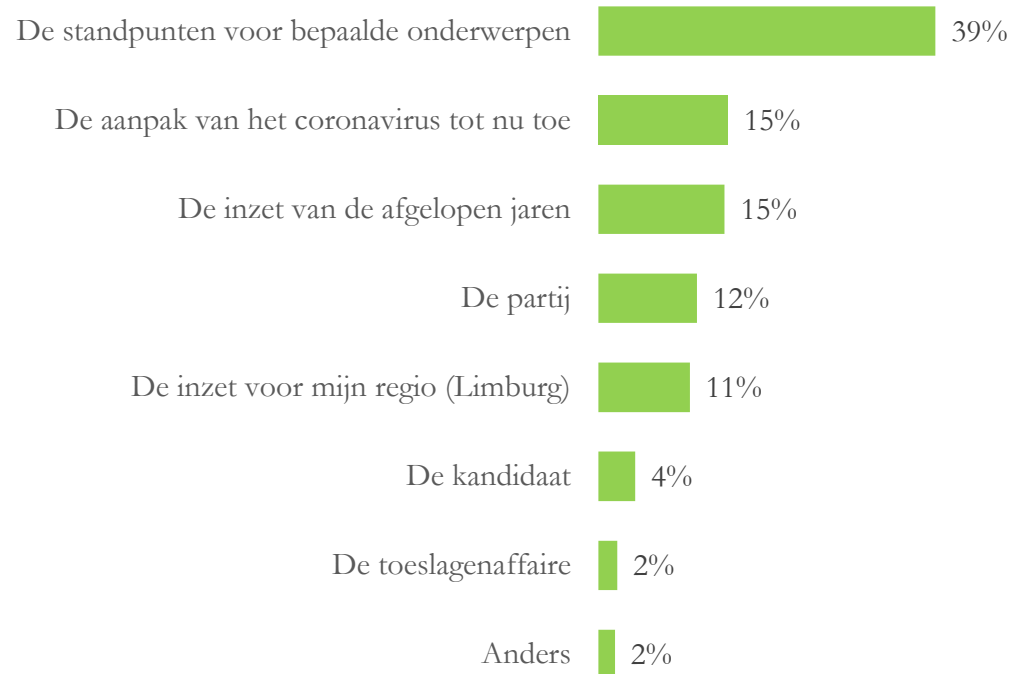
WAT BEPAALT DE STEMKEUZE?

Wanneer we kijken naar wat men **het méést belangrijke aspect** voor het bepalen van de stemkeuze vindt, dan wordt 'De standpunten voor bepaalde onderwerpen' met afstand het vaakst genoemd (39%). Daarnaast scoren met name 'Aanpak van het coronavirus tot nu toe' en 'De inzet van de afgelopen jaren' (beide 15%) relatief hoog.

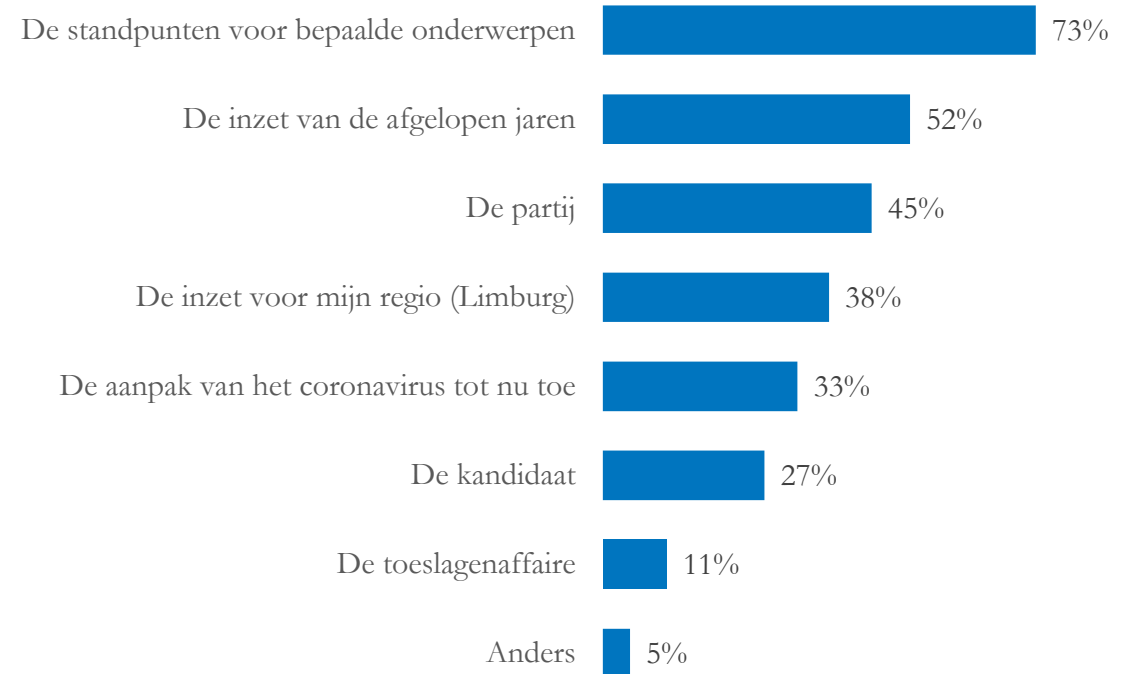
n=8.691

Kijkend naar **belangrijke aspecten** - wat men het vaakst in de top 5 heeft staan - dan valt met name op dat 'Aanpak van het coronavirus' (33%) daalt van plek 2 naar plek 5. Anders gezegd: van degenen die dit aspect belangrijk vinden, vindt een groot deel het vaak ook het meest belangrijke aspect.

Belangrijkste aspect bij stemkeuze (Top 1)

Belangrijke aspecten bij stemkeuze (Top 5)

BELANGRIJKSTE ONDERWERPEN BIJ STEMKEUZE

Op de vorige slide zagen we dat de standpunten voor bepaalde onderwerpen het meest bepalend zijn voor de stemkeuze. Wanneer we kijken naar welke onderwerpen men dan **het méést belangrijk** vindt, dan wordt de 'Aanpak van het coronavirus' het vaakst genoemd (22%). Daarnaast scoren met name 'Economie' (14%) en 'Klimaat en duurzaamheid' (13%) relatief hoog.

n=8.310

Kijkend naar **belangrijke onderwerpen** - wat men het vaakst in de top 5 heeft staan - dan valt met name op dat 'Zorg' (48%) stijgt naar de eerste plek, terwijl 'Aanpak van het coronavirus' (41%) juist daalt naar plek 4.

Belangrijkste onderwerp (Top 1)

Belangrijke onderwerpen (Top 5)

V2. In de aanloop naar de verkiezingen stellen de partijen hun eigen verkiezingsprogramma op. In deze verkiezingsprogramma's staat wat de visie van de partij is per onderwerp en wat de plannen zijn voor de komende jaren. Welke onderwerpen zijn voor u het meest van belang bij uw stemkeuze? Geef uw voorkeur aan de hand van een top 5.

n=8.509

Voor het 'Zelf zoeken van informatie op internet' wordt vaak genoemd als bron van informatie voor het bepalen van de stemkeuze: 52% heeft dit in zijn of haar top 3 van informatiebronnen staan.

'Televisie/radio' en de 'Online stemwijzer' (beide 42%) volgen op korte afstand. Ook 'Kranten/tijdschriften' (35%) worden relatief vaak genoemd.

Belangrijke informatiebronnen (Top 3)

V4. De voorbereidingen voor de aankomende Tweede Kamerverkiezingen zijn in volle gang. Op verschillende manieren kunt u zich informeren. Denk hierbij aan kranten, sociale media, partijprogramma's en de online stemwijzer. Waar haalt u informatie vandaan om uw stemkeuze te bepalen? Kies maximaal 3 antwoorden die het meest op u van toepassing zijn.

“Politici worden slechts zelden als zeer deskundig beoordeeld”

H2.2

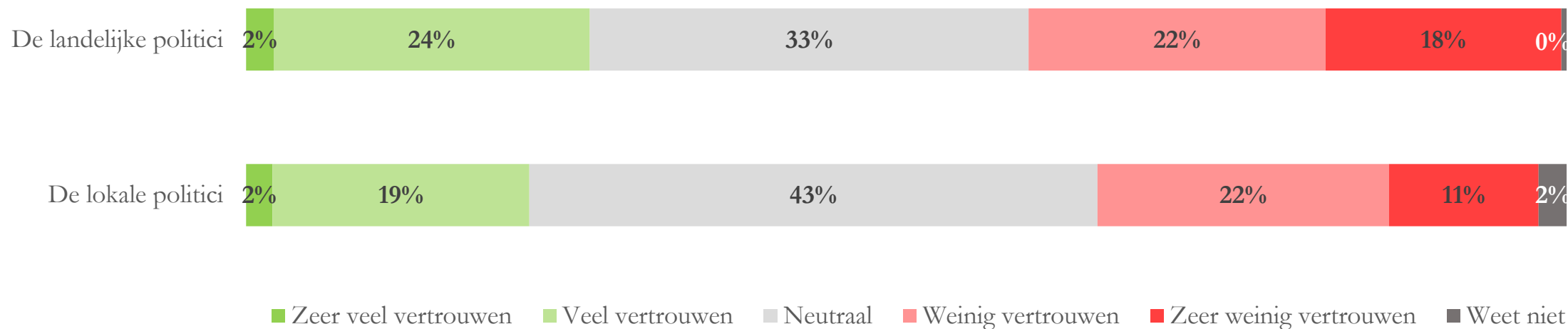
POLITIEK IN HET ALGEMEEN

VERTROUWEN IN LANDELIJKE/LOKALE POLITICI

Over het vertrouwen in landelijke en lokale politici heerst verdeeldheid: respectievelijk 26% en 21% heeft (zeer) veel vertrouwen, terwijl respectievelijk 40% en 33% (zeer) weinig vertrouwen heeft. Het aandeel respondenten dat (zeer) weinig vertrouwen heeft is bij zowel landelijke als lokale politici dus groter dan de groep die (zeer) veel vertrouwen heeft.

n=8.481

Verder valt op dat de verdeeldheid over de landelijke politici, vergeleken met de lokale politici, groter is: zowel de groep met (zeer) veel vertrouwen, als de groep met zeer weinig vertrouwen is groter. De middengroep die 'Neutraal' of 'Weet niet' opgeeft is logischerwijs groter bij de lokale politici.

V5.1. In hoeverre heeft u vertrouwen in de landelijke politici?
V5.2. In hoeverre heeft u vertrouwen in de lokale politici?

GEPERCIPIEERDE DESKUNDIGHEID

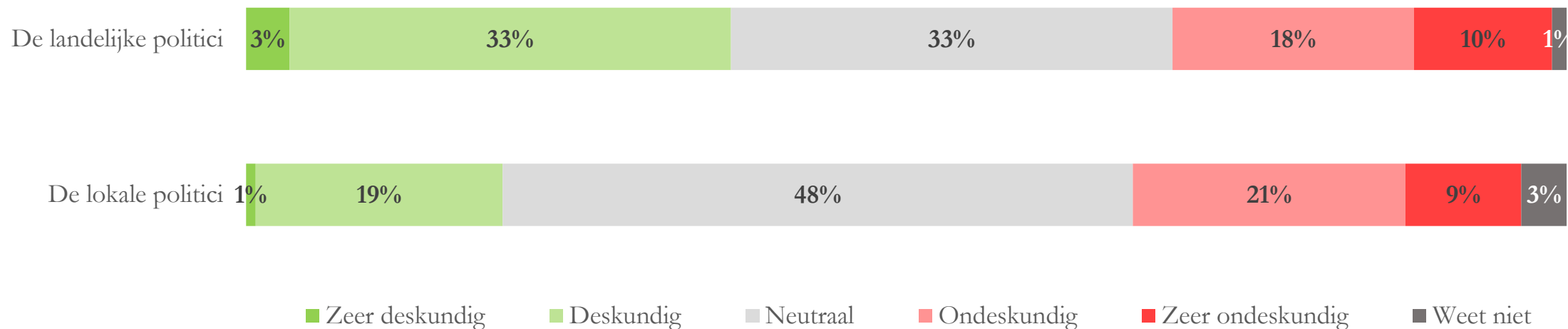
LANDELIJKE/LOKALE POLITICI

Ook over de mate van deskundigheid van landelijke en lokale politici om weloverwogen keuzes te maken heerst verdeeldheid: respectievelijk 36% en 20% ziet hen als (zeer) deskundig, terwijl respectievelijk 28% en 30% hen als (zeer) ondeskundig ziet.

n=8.450

Landelijke politici worden vaker als (zeer) deskundig beoordeeld dan lokale politici. Wat betreft ondeskundigheid zijn de verschillen te verwaarlozen..

Opvallend: politici worden slechts zelden als zeer deskundig beoordeeld (landelijk 3%, lokaal 1%).

V6.1. In hoeverre vindt u politici deskundig om weloverwogen keuzes te maken? (landelijke politici)

V6.2. In hoeverre vindt u politici deskundig om weloverwogen keuzes te maken? (lokale politici)

“9% wil helemaal niet betrokken worden bij het gemeentelijk beleid.”

H2.3

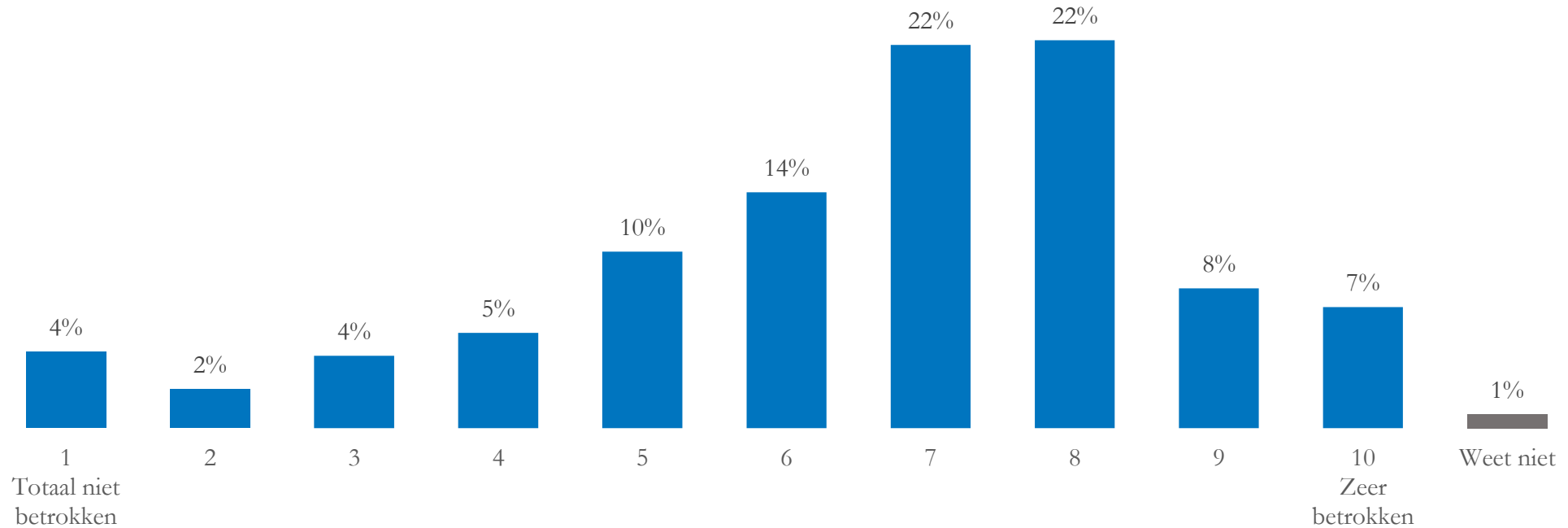
LOKALE POLITIEK

BETROKKENHEID BIJ EIGEN GEMEENTE

Door de bank genomen zijn de respondenten redelijk betrokken bij hun eigen gemeente: het gemiddelde betrokkenheidscijfer is een 6,5* en 74% heeft een 6 of hoger ingevuld. De antwoorden 7 en 8 (beide 22%) worden het meest genoemd.

n=8.369

* de categorie 'weet niet' is hierbij buiten beschouwing gelaten.

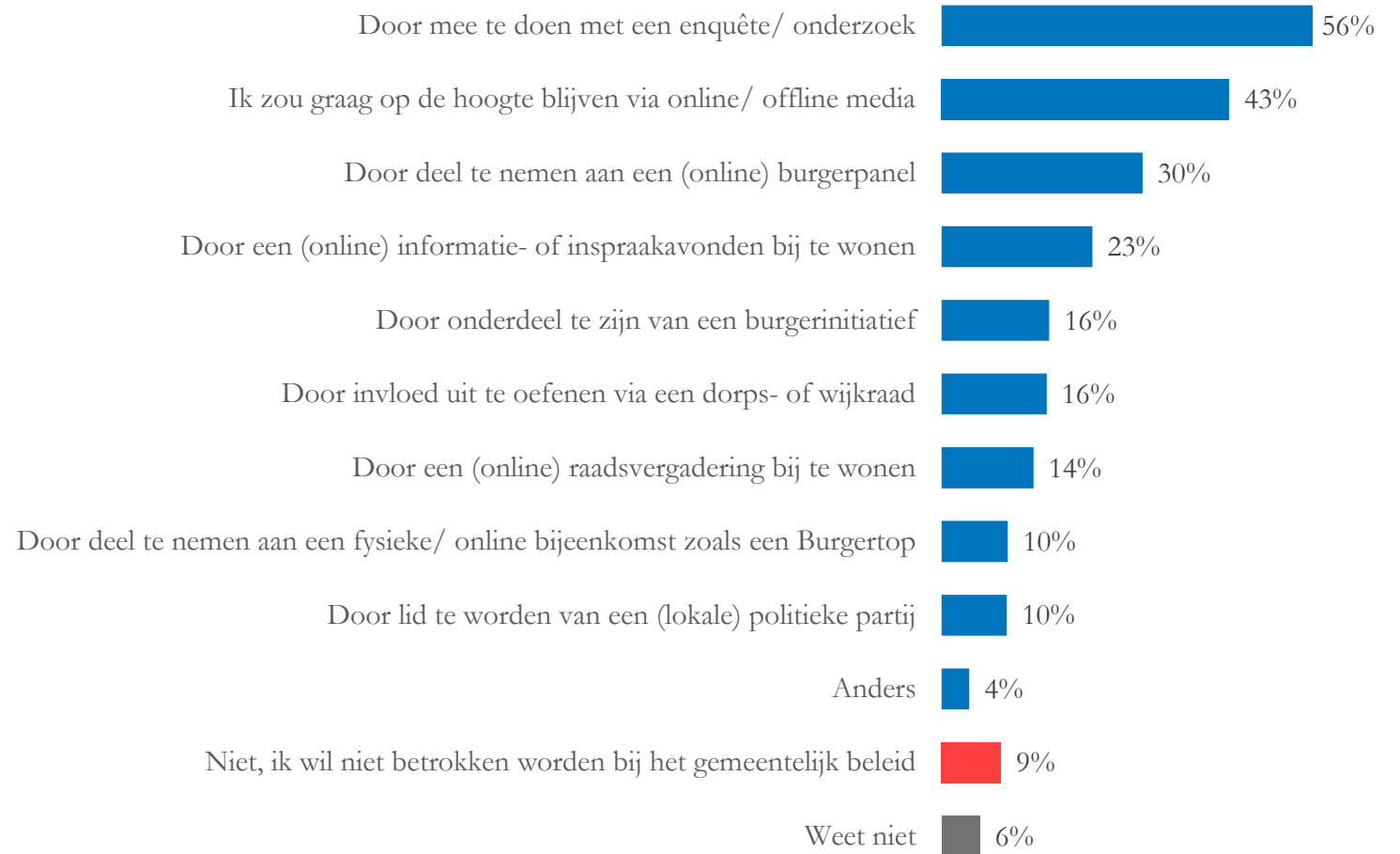
V8. Naast de landelijke politiek maakt iedereen onderdeel uit van een kleinere gemeenschap, zoals de gemeente, een wijk of een dorp. Graag horen we hoe betrokken u zich voelt in uw gemeente. Op een schaal van 1 tot 10, hoe betrokken voelt u zich bij uw gemeente?

n=8.317

Op de vraag op welke manier men graag betrokken zou willen worden bij het (maken van) gemeentelijk beleid is het meest gegeven antwoord: 'Door mee te doen met een enquête/ onderzoek' (56%). Vertaald naar de populatie – alle Limburgers - is dit zeer waarschijnlijk een overschatting, omdat respondenten per definitie open staan voor enquêtes.

Andere antwoorden die relatief veel genoemd worden zijn: 'Via online/ offline media' (43%), 'Deelname aan een (online) burgerpanel' (30%) en '(Online) informatie- en inspraakavonden bijwonen' (23%).

Een kleine minderheid - 9% - geeft aan helemaal niet betrokken te willen worden bij het gemeentelijk beleid.

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het raadplegen van meningen. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze professionele en flexibele medewerkers hebben interesse voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een transparant inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over ruim 60 eigen Tip-burgerpanels (waaronder 31 burgerpanels in de 31 Limburgse gemeenten), het overheidspanel 'Overheid in Nederland' en het 'Ambtenarenpanel'.

Wilt u ook graag eens met ons sparren over een onderzoek of participatietraject? Neem dan nu contact met ons op!

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860100

Toponderzoek is lid van MOA.